

Tidning för svenskarna i Estland.

Till Hans Pöhl's femårsdödsdag.

Jag skall sova men ej evigt,
I min tysta, gömda grav.
Och välsignad vare Herren,
När han tog, som när han gav!
När han kallar till sin glädje,
Det i rätta stunden sker,
Och uti hans stad däruppe
Ingen död skall vara mer.

Maka, barn och barnbarn.

*

Den 22 januari var det jämt fem år sedan Hans Pöhl, ännu i sina bästa år, borttryktes genom döden. Denna dag erinra vi oss såsom en minnesdag.

Hans Pöhl, riksdagsmannen och ledaren för våra föreningar, minnas vi än med stor saknad. Vi behövde honom ofta mer än väl.

Vi tänka därför nu, efter gångna 5 år, med tacksamhet på honom för allt vad han gjort och varit för oss.

N. B.

Svenska Odligens Vänner.

Söndagen den 3 mars skall S. O. V:s årsmöte hållas på Birkas. Vi hoppas, att det då skall bli bättre anslutning än vid de senaste mötena, som varit synnerligen fåtaligt besökta. Intresset för kulturella frågor synes i allmänhet ha slappnat av bland vårt folk. Det kan ju bero på olika omständigheter — att man helst vill dra sig tillbaka eller något annat. Men det är

Stöd svenskhetsarbetet genom att prenumerera på Kustbon, enda organ som ger en klar överblick över det estlandssvenska kulturproblemets både materiella och ideella sidor.

aktuella frågor då som måste behandlas — icke minst våra skolfrågor just nu. Gymnasiet och Birkas behöva också det stöd och intresse, som äro nödvändiga för dessa anstalters fortbestånd. Därför vore det viktigt att bekväma sig till ett sådant möte, så att detta icke får prägel av ett tillfällighetsmöte med endast några få församlade, vilket ofta varit fallet.

På mötet torde även andra frågor upptas till behandling: utom val, bndget och kassaberättelse även frågan om stadgeförändring, en fråga som i hög grad borde intressera kulturivrarna. Dessutom bör man komma ihåg, att det också gäller att vara försiktig med allt för många och förhastade nyheter. Befästade av den bestående organisationen liksom föreningsens memedvetna ledning äro vida viktigare saker, om vi i dessa tider vill komma något vart. Det är frågor, som bruka behandlas vid föreningsmöten och som även vår allmänhet borde sätta sig in i. Det finns f. ö. många intressen att tillvarataga. Med detta för ögonen borde man kunna samlas en gång om året till S. O. V:s årsmöte, och tid därtill torde man också ha nu under vintern.

Alltså: den 3 mars på Birkas!

Det rör sig i riket.

Den 16. januari sammanträdde i huvudstaden de estniska kommunalförvaltningarnas rikskongress, vilken samlat omkring 1200 representanter. Statspresidenten Päts begagnade därvid tillfället att i sitt hälsningstal för första gången skissera upp grundragen av det stora reformprogram som den nuvarande statsstyrelsen arbetar på.

Man fick därvid veta, att vad statspresidenten och hans närmaste medhjälpare, general Laidoner och regeringens medlemmar, avse, är en omdaning av hela samhället efter den korporativa statstanken. Detta betyder att den gamla politiska partiindelningen upphör och samhället organiseras i yrkes- och intressegrupper, vilka sedermera skola välja egna representanter till framtidens parlament.

I viss mening är det det gamla skräväsändets tanke som ligger till grund, vilket dock icke betyder någon återgång till "medeltida" mörker. Allting flyter, sade för ett par årtusenden sedan en gammal grekisk filosof, idéer födas, växa och dö för att åter stiga upp till livets yta under andra former.

Det är nu den sittande statsstyrelsens avsikt att organisera det samhälleliga livet, handel och industri, konst och vetens-

kap, kyrka, undervisningväsen, försvarsväsende och skyddskår o. s. v. till fasta sammanslutningar, och ur dessas leder sända folk, som representera det största mått av fackligt vetande och samhällelig allmänbildning till framtidens riksdag. I denna skola också komma att sitta företrädare för landets nationella minoriter. När detta omfattande verk är fullbordat ställde statspresidenten i utsikt en folkomröstning för inkallande av en konstituerande riksförsamling för skapandet av den nya författning som den stora reformen måste medföra.

Innan den stora statsombyggnaden är färdig kommer varken den nuvarande riksdagen att sammankallas ej heller komma val att utlysas efter förra årets förändrade författning. Kretsförvaltningarna som enligt denna författning strukits skulle enligt statspresidentens ord åter komma att uppstå.

Vid kommunalkongressens öppnande talade vidare general Laidoner, inrikesminister Einbund, som numera antagit namnet Eenpalu, finansminister Selter m. fl. General Laidoner berörde försvarsväsendets problem, särskilt i den mån dess organisation berör rikets lokala självförvaltningar, medan minister Selter gav en översikt över landets ekonomiska och finansiella frågor. Minister Eenpalu utvecklade de linjer efter vilka framtidens kommunala självförvaltning måste läggas.

Vad som i särskild grad bör intressera den svenska minoritetensom sådan är utsikten att genom den av statspresidenten skizzerade samhällsreformen kunna bereda plats i statsförsamlingen även för en svensk. 1934 års författning gjorde ju denna möjlighet rent illusorisk. I framtidens riksdagsval skulle svenskarna befrias från den icke så alldeles sympatiska nödvändigheten att aktionera bort sig till det politiska parti, som lovar största hänsyn till den lilla svenska minoriteten. Försvinnandet av den stammen söndrande partipolitiska agitationen skulle möjliggöra att till riksdagen sända en man, som genom högsta möjliga bildning, vetande och verklig insikt i de ekonomiska och kulturella frågor, som utgöra stammens kärntintesse, bleve i

stånd att effektivt tillvarata minoritetens intressen.

Statspresidentens i utsiktställande av en minoriteternas egen representation i framtidens riksförsamling kommer för dessas del som en viss ekvivalent mot regeringens på sista tiden utgivna förordningar rörande språkfrågorna i staten. Vad som där särskilt inskränker minoritetsspråket är att estniska språket numer blivit obligatoriskt som affärspråk även inom minoriteternas privata skolor, sjukhusstiftelser och andra institutioner ävenså att alla offentliga plakater, flygblad, reklambroschyrer, prislister, program m. m. i princip blott få avfattas på estniska språket, räknat från den 1 april d. å.

Dessa förordningar träffa dock i sina verkningar minoriteterna lindrigare.

Mot bakgrunden av statspresidentens skizzerade korporativa reformprogram och regeringens språkförordningar, som alltjämt för minoriteternas del utandas ett visst "leben och leben lassen," ett visst erkännande av dessas berättigande och betydelse i det gemensamma samhällslivet, synes den nyligen avhållna s. k. "eugenetiska kongressen" ett privat sammanträde för folkets uppföstran i estnisk nationalanda vilja gå vida längre i inskränkning av minoriteternas kulturella rättigheter.

Att tiden icke är särskilt gynnsam för nationella minoriteter torde man dock icke behöva misstaga sig på. Men hur smärtsamt beskränningen av deras språk inom staten än må kännas, så kan man dock ej undgå intrycket, att den nuvarande statsregimens ledande personligheter utgöra en viss garanti för dessa minoriteters fortsatta kulturella liv.

Estlands minoriteter ha ju ej heller den numerära och delvis ej heller den kulturella och ekonomiska styrka att någon "kulturkamp" av finländska dimensioner skulle kunna uppstå. För estlandssvenskarnes del kännes det också tryggt att inom deras leder icke förspörjes någon tendens till opposition för oppositionens egen skull utan att man genom en klok återhållsamhet, som icke må förväxlas med brist på självkänsla, söker finna sin väg genom den oundvikliga utvecklingens virvlar, och man

må hoppas att det också för framtiden skall bli möjligt att på det lugna samförståndets väg komma överens med landets huvudfolk.

C. M.

Enni Lundström. †

I Göteborg avled den 21. ds fru Enni Lundström, maka till Riksföreningens för svenskhetens bevarande i utlandet grundare och mångåriga ledare, professor Vilhelm Lundström. Fru L. som var född i Finland 1865, var sin mans trogne medarbetare i hans fosterländska verk och under åren 1914—1923 "Allsvensk Samlings" redaktör. Även estlandssvenskarne minnas fru L. med tacksamhet för hennes betydelsefulla insatser för främjandet av härvarande svenskhetsarbete.

"Kustbons" redaktion sänder sin gamle vän och gynnare professor Lundström sitt värdsamma och varma deltagande.

Vichterpals svenska folkskola.

Den nybygda skolan för Vichterpalssvenskarna, för vilken gåvor och anslag erhållits från olika håll, står nu färdig i Alliklepp. Skolan har också redan i dessa dagar flyttat in i sin nya lokal.

Vi gratulera Vichterpalssvenskarna.

Universitetsstriden i Finland tar allt ettrigare former. Sedan en regeringskommitté utarbetat ett för båda parter till synes ganska antagligt förslag, inkallades till 15 Jan. en urtima riksdag att bestämma över frågan. De finskspråkiga studenterna ställde emellertid till omfattande demonstrationer i huvudstaden för universitetets fullständiga förfinskning, tilltag av delvis mycket barnslig natur. Därtill började riskdagens mest nationalistiska grupper att genom överdrivet långa och omtuggande anföranden söka draga ut på tiden, så att man ej före den ordinarie riksdagens sammanträde skulle hinna komma till ett beslut. Till slut upplöste rikspresidenten den urtima riksdagen och uppsköt universitetsfrågan.

Saaromröstningen ägde rum den 13 jan. med väntad utgång. C:a 90% av de avgina rösterna voro för återförening med Tyskland, medan 10% röstade för bevarandet av det hittillsvarande tillståndet eller till helt obetydlig del för förening med Frankrike. Ända till 98% av de röstberättigade deltog i omröstningen. Det blir nu Folkförbundets sak att bestämma när och under vilka former Saarområdet, som ända sedan fredsslutet stått under dettas förvaltning, skall överlämnas till tyska riket. Som bekant bidrar Sverige med en militärtrupp om 250 man till den internationella ordningsmakt, som Folkförbundet ombesörjt.

Estland och Sverige.

Vid föreningen „Estniska kulturvännerna“ senaste möte i Tartu höll den kände estniska litte-

raturhistorikern, professor Gustav Suits ett intressant föredrag om önskvärdheten av estnisk orientering mot Sverige.

På förslag av professor Suits beslöto „Estniska kulturvännerna“ vid sitt möte att antaga en resolution om Estlands närmande till Sverige och det övriga Skandinavien efter bl. a. följande riktlinjer.

Bland högskoleungdomen måste ett vidsträcktare intresse skapas för de skandinaviska språken och litteraturerna, något som även underlättas av den svenska professuren och den från svensk sida skänkta anseliga boksamlingen. De nordiska språken ha ännu den förträffliga egenskapen, att den som förstär ett av dem med ringa möda kan lära även de övriga.

Svenska språket borde tillåtas såsom valfritt läroämne även i

mellanskolorna, åtminstone i huvudstaden och universitetsstadens läroverk. Man må också hoppas, att Hapsalgymnasiets svensk-språkiga avdelning kan utvecklas till fullständighet. Efter mönster av det franska lycèet bör ett svenskt likartat lycèum grundas.

Redaktionen.

Rüütii 3, Tallinn.

Utgiv.: Svenska Folkförbundet

Ansv. redaktör: N. BLEES.

Medarbetare; C. Mothander.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr. 2:—	1 år Ekr. 3:—
1/2 „ „ 1:—	1/2 „ „ 1:50
1/4 „ „ 0:50	1/4 „ „ 0:7

ESTLANDS ZÄNDTICKSMONOPOL
Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET
EESTI LLOYD
GRUNDAT ÅR 1919
REVAL, LÄNGGATAN (PIKK) 11
EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.
Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring

SVEDALA
Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselevatorer, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.
AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON
Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Gävle Manufaktur A/S
STRÖMSBRO Sverige
Fisknät till fiskare. Rekommenderas

Prenumerera
på
Kustbon

A-B „EESTI AGA“
Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.
FABRIKATION:
av syr- och acetylgaser.
FÖRSÄLJNING
av svets-, skär- och lötbrännare
alla reservdelar samt diverse metaller och pulver därtill,
ACETYLENGAS, STRÅLKASTARE OCH SIGNALAPPARATER.
SKOLA FÖR SVETSARE.

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSIA vedsåglad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär,
Tillv: A/B ORSA Sägbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.
Tel. Namnanrop. Telegramadress:
Järnbirger.

Gör Edra inköp av
MJÖLK och MEJERPRODUKTER
i någon av våra butiker. Långtidspasteuriserad
mjölk och prima mejerismör.
Jönköpings Mejeriförening.

AXEL JOHANSSONS
CHARKUTERIAFFÄR, TRANÅS
Rekommenderas. Uppköper Fläsk, Kalv,
Får, Ägg, Smör, Levande slaktdjur.
Telefon 173, Telefon 404.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kaffé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.; Konditoriet 603, Brödbutik, 360

Hotel BORÅS
Rekommenderas.
Vårdsamt G. Persson.

Vid besök i Kalmar köpas
CHARKUTERIVAROR
fördelaktigast hos
CARL JOHANSSON
Larmgat. 40, Kalmar, Tel. 12, 10 4.

SPARBANKEN I KARLSKRONA
Grundad 1827.

Betalar högsta ränta å insatta medel.
Utlämnar lån på förmånliga villkor.

Norrtälje stads och Mellersta
Roslagens Sparbank.

hållsöppen varje helgfri dag kl. 10 f.m. - 2e.m.
Gottgör högsta gällande ränta

E. Petterssons
Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Förstklassiga varor från
Hälsingborgs Mjölcentral
Försäljningsställen i alla stadens delar

VEGA

separatorn är enkel, lättskött, renskummande
och slitstark. Lämnar sina köpare största till-
fredsställelse och valuta. Priset billigt.
Agenter antagas.
Eskilstuna Separator A.-B. ESKILSTUNA

Reserverad annonsplats!

Bästa drivkraft för fartyg
av alla slag är

Marin- J. M. June-
motorn Munkell
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
Tel. 197, 897 - JÖNKÖPING - Telegr. Motor

A.-B. A. P. JONSSON & Co.
Storgatan 25 * Västervik
Telefoner 57, 373 och 1001. Kontor Stadens och
ortens största parti- och minutaffär i Järnva-
rbranschen

EW E
margarin
hög kvalitet
lågt pris

Vart ska jag gå för att få de bästa och billi-
gaste charkuterivarorna? Jo till billigaste
Charkuterivarorna? Jo till
Einar Johanssons
Charkuteriaffärer
Johannesborg 6, Torget, S. Långg. 26.
Tel. 1582, Kalmar. Tel. 1452.
Gör ett besök och Ni blir belåten!

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.
Konservfabrik för inläggning av finare
anjovis och sillkonserver. Tel. 15

HUSMÖDRAR!

Begär alltid Hvilans mejeriprodukter
ÅKARP
Smör, Mjölk & Grädde.

FERD. AHLSTRÖM
Fläsksalteri och Charkuterifabrik
Tel. 43 00 Norrköping Tel. 2 40
Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror
i parti och minut

ÖSTBERGS KONDITORIER
Stadens äldsta och bästa, Firman grund. 1872.
Östra Storgatan 9, tel. 131 och 18 25
Västra Storgatan 3, tel. 6 04.
Frukost- och Lunchbrickor.
JÖNKÖPING.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisation
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO

FILTAR VADMAL SPORTTYGER

BURE AKTIEBOLAG **BUREÅ**
(Skellefteå distrikt)
Tillverkar och försäljer:
Sågade och hyvlade TRÄVAROR, LÄDBRÅ-
DER samt vit MEKANISK MASSA

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

TRELLEBORGS STÜVERI A.-B.
TRELLEBORG
Medlem av Södra Sveriges Stuvareförb.
Telegr.-adr. „Stuveribol.“ Tel. 5 56

Olofströms

Rostfria Kokkärl
rekommanderas

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyger, Bomullsfla-
nell, Crepe-Frottéer, Poplin, Silkesblustyg,
Zefyr, Bolstervar, Cover, Coat, Jacquardbolster,
Kadettyg, Möbeltyg.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultán
Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1:sta kl. Konditoriserivering
Försäljning av: Choklad, Konfekt,
Bakelser och Småbröd.
Beställningar emottagas.

GEFLE NYA STÜVERIAKTIEBOLAG

Gävle
Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stowing. Tel. 277

Besök Uärnamo!

OTTO JANSSONS SKOFABRIK
Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon. Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J-sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.

DAVIDS JÖGREN

Byggmästare
Tel. 58, Strängnäs.
Utför Nybyggnader och Reparationer. Ritin-
gar, Kopieringar och Kostnadsberäkningar
Kontrollantenskap samt Värderingar.

DEN GYLDENE FREDEN

vid Järntorget, Stockholm
Tel. 10 80 29

ESKILSTUNABODEN

Parti- och Minutaffär för försäljning av: Huskvarna Jakt-
och Salongsgevä. Bil- och Cykelgummi, Cykel-
delar. Sportartiklar. Fiskredskap. Bosättnings-
artiklar. Kuvvertsilver. Järn- & Byggnadsmaterial.
Välsorterat lager. Lägsta priser.
Tel. 28, 34, August Johanson. Växjö.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
JÄRNVÄGSRÉSTAUERANTEN
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkserving. God plats för bilar.

Aktieb. LUDVIG SVENSSON

KINNA
rekommanderar sina välkända till-
verkningar.

Överum

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar.

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

MJÖLK är både mat och dryck
och det hälsosammaste av alla födoämnen
HALMSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

Lundaortens Mejeriförening,
LUND, tel. 123, 1500
Rekommenderar
sina förstklassiga mejeriprodukter.

Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tjän. 11